

Smernice

Smernice 04/2021 o kodeksih ravnanja kot orodjih za prenose

Različica 2.0

Sprejeta 22. februarja 2022

Zgodovina različice

Različica 2.0	22. februar 2022	Sprejetje smernic po javnem posvetovanju
Različica 1.0	7. julij 2021	Sprejetje smernic za javno posvetovanje

POVZETEK

Člen 46 Splošne uredbe o varstvu podatkov določa, da upravljavci/obdelovalci vzpostavijo ustrezne zaščitne ukrepe za prenose osebnih podatkov v tretje države ali mednarodne organizacije. Splošna uredba o varstvu podatkov v ta namen določa različne ustrezne zaščitne ukrepe, ki jih organizacije lahko v skladu s členom 46 uporabijo za določitev okvira za prenose v tretje države, in med drugim uvaja kodekse ravnanja kot nov mehanizem za prenos (člen 40(3) in člen 46(2)(e)). V zvezi s tem in v skladu s členom 40(3) se lahko h kodeksu ravnanja po tem, ko ga odobri pristojni nadzorni organ in ko Komisija prizna njegovo splošno veljavnost v Uniji, zavežejo in ga uporabljajo upravljavci ali obdelovalci iz tretjih držav, za katere se Splošna uredba o varstvu podatkov ne uporablja, da se zagotovijo ustrezni zaščitni ukrepi za prenos podatkov v tretje države. Takih upravljavci ali obdelovalci morajo s pogodbenimi ali drugimi pravno zavezujočimi instrumenti sprejeti zavezujoče in izvršljive zaveze, da bodo uporabljali ustrezne zaščitne ukrepe iz kodeksa ravnanja, vključno glede pravic posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, kot se zahteva s členom 40(3). V smernicah so navedeni elementi, ki bi jih bilo treba obravnavati v takih zavezah.

Treba je tudi poudariti, da se na kodeks za prenose, h kateremu se zaveže uvoznik podatkov v tretji državi, lahko oprejo tudi upravljavci/obdelovalci, za katere se uporablja Splošna uredba o varstvu podatkov (tj. izvozniki podatkov), za izpolnjevanje svojih obveznosti v primeru prenosov v tretje države v skladu s Splošno uredbo o varstvu podatkov, ne da bi se morali taki upravljavci/obdelovalci sami zavezati k takemu kodeksu.

Glede vsebine kodeksa za prenose in za namen zagotavljanja ustreznih zaščitnih ukrepov v smislu člena 46 bi moral kodeks ravnanja obravnavati bistvena načela, pravice ter obveznosti v skladu s Splošno uredbo o varstvu podatkov za upravljavce/obdelovalce, pa tudi jamstva, ki veljajo posebej v okviru prenosov (na primer v zvezi z vprašanjem nadaljnjih prenosov ali kolizije zakonov v tretji državi). V smernicah je glede na zaščitne ukrepe, ki jih zagotavljajo obstoječa orodja za prenos na podlagi člena 46 Splošne uredbe o varstvu podatkov, in za zagotavljanje doslednosti pri stopnji zaščite ter ob upoštevanju sodbe Sodišča Evropske unije v zadevi *Schrems II*¹, zagotovljen kontrolni seznam elementov, ki jih mora vsebovati kodeks ravnanja za prenose.

Kodeks ravnanja je bil prvotno lahko oblikovan le za podrobnejšo obrazložitev uporabe Splošne uredbe o varstvu podatkov v skladu s členom 40(2) (v nadaljevanju: kodeks o Splošni uredbi o varstvu podatkov) ali tudi kot kodeks za prenose v skladu s členom 40(3). Zato ga bo morda treba spremeniti, da bo zajemal vse zgoraj navedene elemente, če se bo uporabljal kot orodje za prenose, kar je odvisno od prvotnega obsega in vsebine kodeksa.

V teh smernicah, ki dopolnjujejo smernice Evropskega odbora za varstvo podatkov št. 1/2019 o kodeksih ravnanja in organih za spremljanje na podlagi Uredbe 2016/679, je pojasnjena vloga različnih akterjev, ki sodelujejo pri oblikovanju kodeksa, ki se bo uporabljal kot orodje za prenose, in s shematskim prikazom predstavljen postopek sprejetja.

¹ Sodba Sodišča (veliki senat) z dne 16. julija 2020, *Data Protection Commissioner proti Facebook Ireland Limited in Maximilian Schrems*.

Kazalo

Zgodovina različice	2
POVZETEK	3
1 NAMEN SMERNIC	5
2 KAJ SO KODEKSI RAVNANJA KOT ORODJA ZA PRENOSE?	5
3 KAKŠNA BI MORALA BITI VSEBINA KODEKSA RAVNANJA KOT ORODJA ZA PRENOSE?	7
4 KDO SO AKTERJI, KI SODELUJEJO PRI OBLIKOVANJU KODEKSA, KI SE BO UPORABLJAL KOT ORODJE ZA PRENOSE, IN KAKŠNA JE NJIHOVA VLOGA?	9
4.1 Tvorec kodeksa.....	9
4.2 Organ za spremljanje.....	9
4.3 Nadzorni organi	10
4.4 Evropski odbor za varstvo podatkov	10
4.5 Komisija	10
5 POSTOPEK SPREJETJA KODEKSA RAVNANJA ZA PRENOSE	10
6 KATERA JAMSTVA JE TREBA ZAGOTOVITI V SKLADU S KODEKSOM?	11
6.1 Zavezujoče in izvršljive zaveze, ki se morajo izvajati.....	11
6.2 Kontrolni seznam elementov, ki jih je treba vključiti v kodeks ravnanja za prenose.....	13
Priloga 1 – SPREJETJE KODEKSA RAVNANJA ZA PRENOSE –SHEMATSKI PRIKAZ	15
a – Sprejetje nadnacionalnega kodeksa za prenose	15
b – Spremembe nadnacionalnega kodeksa, ki se bo uporabljal kot kodeks za prenose	15

Evropski odbor za varstvo podatkov je –

ob upoštevanju člena 70(1)(e) Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (v nadaljevanju: Splošna uredba o varstvu podatkov),

ob upoštevanju Sporazuma EGP ter zlasti Priloge XI in Protokola 37 k Sporazumu, kakor sta bila spremenjena s Sklepom Skupnega odbora EGP št. 154/2018 z dne 6. julija 2018²,

ob upoštevanju členov 12 in 22 svojega poslovnika –

SPREJEL NASLEDNJE SMERNICE:

1 NAMEN SMERNIC

1. Namen teh smernic je podrobneje obrazložiti uporabo člena 40(3) Splošne uredbe o varstvu podatkov v zvezi s kodeksi ravnanja kot ustreznimi zaščitnimi ukrepi za prenose osebnih podatkov v tretje države v skladu s členom 46(2)(e) Splošne uredbe o varstvu podatkov. Njihov namen je tudi zagotoviti praktična navodila, vključno v zvezi z vsebino takih kodeksov ravnanja, postopkom njihovega sprejemanja in sodelujočimi akterji ter zahtevami, ki jih mora kodeks ravnanja za prenose izpolnjevati, in jamstvi, ki jih mora zagotavljati.
2. Te smernice bi tudi morale zagotoviti jasno referenco za vse nadzorne organe in Evropski odbor za varstvo podatkov, Evropski komisiji (v nadaljevanju: Komisija) pa pomagati pri skladnem vrednotenju kodeksov in racionalizaciji postopkov pri ocenjevanju. Omogočiti bi morale tudi večjo preglednost in zagotoviti, da so tvorniki kodeksov, ki nameravajo zaprositi za odobritev kodeksa ravnanja, ki se bo uporabljal kot orodje za prenose (v nadaljevanju: kodeksi za prenose), v celoti seznanjeni s postopkom ter razumejo formalne pogoje in ustrezne prage, ki se zahtevajo za pripravo takega kodeksa ravnanja.
3. Te smernice dopolnjujejo Smernice Evropskega odbora za varstvo podatkov št. 1/2019 o kodeksih ravnanja in organih za spremljanje na podlagi Uredbe 2016/679, ki vzpostavljajo splošni okvir za sprejetje kodeksov ravnanja (v nadaljevanju: Smernice št. 1/2019). Ugotovitve iz Smernic št. 1/2019, zlasti glede dopustnosti, predložitve in meril za odobritev, torej veljajo tudi v okviru priprave kodeksov za prenose.

2 KAJ SO KODEKSI RAVNANJA KOT ORODJA ZA PRENOSE?

4. Člen 46 Splošne uredbe o varstvu podatkov določa, da upravljavci/obdelovalci vzpostavijo ustrezne zaščitne ukrepe za prenose osebnih podatkov v tretje države ali mednarodne organizacije.
5. Splošna uredba o varstvu podatkov zato določa različne ustrezne zaščitne ukrepe, ki jih organizacije lahko v skladu s členom 46 uporabijo za določitev okvira za prenose v tretje države, in med drugim uvaja kodekse ravnanja kot nov mehanizem za prenos (člen 40(3) in člen 46(2)(e)). V zvezi s tem in v skladu s členom 40(3) se lahko h kodeksu ravnanja po tem, ko ga odobri pristojni nadzorni organ in ko Komisija prizna njegovo splošno veljavnost v Uniji, zavežejo in ga uporabljajo tudi upravljavci ali

² Sklicevanja na „države članice“ v tem dokumentu je treba razumeti kot sklicevanja na „države članice EGP“.

obdelovalci iz tretjih držav, za katere se Splošna uredba o varstvu podatkov ne uporablja, da se zagotovijo ustrezni zaščitni ukrepi za prenos podatkov v tretje države. Taki upravljavci ali obdelovalci morajo s pogodbenimi ali drugimi pravno zavezujočimi instrumenti sprejeti zavezujoče in izvršljive zaveze, da bodo uporabljali ustrezne zaščitne ukrepe iz kodeksa ravnanja, vključno glede pravic posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, kot se zahteva s členom 40(3).

6. Kodekse ravnanja lahko v skladu s členom 40(2) pripravijo združenja ali drugi organi, ki predstavljajo kategorije upravljavcev ali obdelovalcev (tvorci kodeksov). Kot je navedeno v Smernicah št. 1/2019, bi neizčrpen seznam morebitnih tvorcev kodeksov vključeval: trgovinska in predstavniška združenja, sektorske organizacije, akademske organizacije in interesne skupine. V skladu z navedenimi smernicami bi kodekse za prenose na primer lahko pripravili organi, ki predstavljajo sektor (na primer združenja/zveze iz bančnega, finančnega ali zavarovalniškega sektorja), lahko pa bi bili tudi pripravljene za različne sektorje, ki imajo skupno dejavnost obdelave ter imajo enake značilnosti in potrebe glede obdelave (na primer kodeks o človeških virih, ki ga pripravi združenje/zveza strokovnjakov za človeške vire, ali kodeks o podatkih o otrocih). S takimi kodeksi bi lahko upravljavci in obdelovalci v tretjih državah, ki prejemajo podatke v skladu s kodeksom, določili okvir za te prenose, hkrati pa bi bolje obravnavali posamezne potrebe obdelave v svojem sektorju ali skupne dejavnosti obdelave. Tako bi se lahko ti kodeksi uporabljali kot bolj prilagojeno orodje v primerjavi z drugimi mehanizmi za prenos, ki so na voljo v skladu s členom 46. Kodeksi ravnanja, ki se bodo uporabljali kot orodja za prenose, bodo danemu upravljavcu ali obdelovalcu v tretji državi namreč omogočili uporabo ustreznih zaščitnih ukrepov za večkratne prenose v tretjo državo, ki so specifični za posamezen sektor ali dejavnost obdelave podatkov. Poleg tega ni treba, da so subjekti, ki uporabljajo kodekse ravnanja, del iste skupine, da bi določili okvir za svoje prenose (kot velja za zavezujoča poslovna pravila).
7. Treba je tudi poudariti, da se na kodeks za prenose, h kateremu se zaveže uvoznik podatkov v tretji državi, lahko oprejo tudi upravljavci/obdelovalci, za katere se uporablja Splošna uredba o varstvu podatkov (tj. izvoznik podatkov), za izpolnjevanje svojih obveznosti v primeru prenosov v tretje države v skladu s Splošno uredbi o varstvu podatkov, ne da bi se morali taki upravljavci/obdelovalci sami zavezati k takemu kodeksu. Zato bi kodeks za prenose lahko določil okvir za prenose upravljavca/obdelovalcev, ki se ne zavežejo k navedenemu kodeksu ravnanja, k upravljavcu/obdelovalcem v tretji državi, ki so se zavezali k navedenemu kodeksu ravnanja, če je zaveza za spoštovanje obveznosti, določenih v kodeksu ravnanja, pri obdelavi prenesenih podatkov, vključno zlasti glede pravic posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, vključena v zavezujoč instrument. To pomeni, da se mora uvoznik podatkov v tretji državi zavezati h kodeksu za prenose, izvoznikom podatkov, za katere se uporablja Splošna uredba o varstvu podatkov, pa se ni nujno treba zavezati k takemu kodeksu. Skupine podjetij, ki prenašajo podatke od subjektov, za katere se uporablja Splošna uredba o varstvu podatkov, do subjektov zunaj EGP, lahko prav tako uporabljajo kodeks ravnanja kot orodje za prenos, če so se subjekti zunaj EGP zavezali k navedenemu kodeksu za prenose in so sprejeli zavezujoče in izvršljive zaveze glede prenosa.

Primer št. 1³: Družba XYZ s sedežem v Italiji ima podružnice v Nemčiji, na Nizozemskem, v Španiji in Belgiji. Za upravljanje orodij IT, ki jih uporablja skupina, družba XYZ uporablja storitve ponudnika storitev v oblaku s sedežem v tretji državi, ki ni prisoten v EU. Podatki, ki se obdelujejo v okviru uporabe orodij IT, vključujejo prenose podatkov iz družbe XYZ in njenih podružnic k ponudniku storitev v oblaku za namen hrambe podatkov. Ker se je ponudnik storitev v oblaku iz tretje države

³ Primer ne posega v Priporočila Evropskega odbora za varstvo podatkov 01/2020 o ukrepih, ki dopolnjujejo orodja za prenos.

zavezal h kodeksu ravnanja, ki se uporablja kot orodje za prenose v zvezi s storitvami v oblaku, odobreno v skladu s členom 40(5), se lahko okvir za podatkovne tokove med družbo XYZ in njenimi podružnicami ter ponudnikom storitev v oblaku določi s kodeksom ravnanja, h kateremu se je zavezal ponudnik storitev v oblaku. V tem primeru se zdi primernejše, da ponudnik storitev v oblaku uporablja kodeks ravnanja in ne drugih orodij za prenos, kot so zavezujoča poslovna pravila, saj kodeks ravnanja ne zahteva, da sta upravljavec/obdelovalec, ki delujeta kot uvoznika, prisotna v EGP, za uporabo zavezujočih poslovnih pravil pa mora biti skupina družb prisotna v EGP. Kodeks ravnanja prinaša tudi prednosti zaradi obravnave večkratnih prenosov podatkov z enim samim orodjem v primerjavi s (popolnoma) pogodbenimi rešitvami, kot so standardna pogodbeno določila.

8. Kodeks za prenose bi lahko tudi določil okvir za prenose od upravljavcev/obdelovalcev, za katere se uporablja Splošna uredba o varstvu podatkov, k upravljavcem/obdelovalcem v tretji državi, ki so se zavezali k istemu kodeksu ravnanja za prenose, če v vsakem primeru velja, kot je pojasnjeno zgoraj, da je zaveza za spoštovanje obveznosti iz kodeksa ravnanja, tudi glede pravic posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, kot so opredeljene v Splošni uredbi o varstvu podatkov, vključena v zavezujoč instrument.

Primer št. 2: Združenje, ki predstavlja kategorije upravljavcev/obdelovalcev, ki se ukvarjajo z isto vrsto raziskovalnih dejavnosti v zdravstvenem sektorju, in ki redno prenaša podatke upravljavcem/obdelovalcem v tretji državi, oblikuje kodeks ravnanja, ki naj bi se uporabljal tudi kot orodje za prenose. Zadevni upravljavci/obdelovalci v EGP se zavežejo k temu kodeksu ravnanja, h kateremu se zavežejo tudi upravljavci/obdelovalci v tretji državi. S tem kodeksom ravnanja se lahko določi okvir za prenose podatkov upravljavcem/obdelovalcem v tretji državi v okviru raziskovalnih dejavnosti.

9. Ker je najverjetneje, da bodo zadevni subjekti kodekse za prenose uporabljali za določitev okvira za prenose iz več kot ene države članice, in ker bi morali biti ti kodeksi ravnanja splošno veljavni v skladu s členom 40(9) Splošne uredbe o varstvu podatkov, bi kot taki izpolnjevali pogoje za „nacionalne kodekse“, kot so opredeljeni v Smernicah št. 1/2019⁴.

3 KAKŠNA BI MORALA BITI VSEBINA KODEKSA RAVNANJA KOT ORODJA ZA PRENOSE?

10. Kot je navedeno zgoraj, je kodeks ravnanja za prenose eno od orodij, ki ga lahko uporabljajo organizacije, ki izvajajo posebne dejavnosti obdelave podatkov – na primer v posameznem sektorju ali v okviru skupne dejavnosti obdelave, ki ima enake značilnosti ali potrebe, kar zadeva obdelavo – za zagotavljanje ustreznih zaščitnih ukrepov za prenose osebnih podatkov v tretjo državo v skladu s členom 46.
11. Tudi določbe člena 40(3), ki se nanašajo na dejstvo, da se lahko h kodeksom za prenose zavežejo upravljavci/obdelovalci, za katere se Splošna uredba o varstvu podatkov v skladu s členom 3 ne

⁴ Nadnacionalni kodeksi so kodeksi, ki zajemajo dejavnosti obdelave v več kot eni državi članici. Glej Smernice št. 1/2019, Dodatek 1 – Razlika med nacionalnimi in nadnacionalnimi kodeksi.

uporablja, kažejo na to, da so kodeksi za prenos deloma ali v celoti natančneje zasnovani za upravljavce/obdelovalce v tretjih državah. Zato bi moral biti po mnenju Evropskega odbora za varstvo podatkov predmet kodeksa za prenose tudi določitev pravil, ki jih bo moral spoštovati upravljavec/obdelovalec v tretji državi (uvoznik podatkov), za zagotovitev, da so osebni podatki ustrezno varovani v skladu z zahtevami iz poglavja V Splošne uredbe o varstvu podatkov, ko jih obdeluje tak upravljavec/obdelovalec v tretji državi (tj. uvoznik podatkov).

12. Natančneje, kar zadeva vsebino, je treba za zagotovitev ustreznih zaščitnih ukrepov v smislu člena 46 obravnavati naslednje elemente:
 - bistvena načela, pravice in obveznosti, ki izhajajo iz Splošne uredbe o varstvu podatkov za upravljavce/obdelovalce, ter
 - jamstva, ki veljajo posebej v okviru prenosov (na primer glede vprašanja nadaljnjih prenosov ali kolizije zakonov v tretji državi).
13. Glede tega je treba navesti, da je bil kodeks ravnanja lahko prvotno oblikovan le za podrobnejšo obrazložitev uporabe Splošne uredbe o varstvu podatkov v skladu s členom 40(2) (v nadaljevanju: kodeks o Splošni uredbi o varstvu podatkov) ali tudi kot kodeks za prenose v skladu s členom 40(3). Zato ga bo morda treba spremeniti, da bo zajemal vse zgoraj navedene elemente, če se bo uporabljal kot orodje za prenose, kar je odvisno od prvotnega obsega in vsebine kodeksa.

Primer št. 3: Združenje ABC, ki združuje organizacije, ki delujejo v sektorju neposrednega trženja na ravni EU, je sprejelo kodeks ravnanja, namenjen podrobni obrazložitvi uporabe načela preglednosti in povezanih zahtev v skladu s Splošno uredbo o varstvu podatkov v okviru dejavnosti obdelave za tak sektor. Združenje želi uporabiti ta kodeks ravnanja kot orodje za določitev okvira za prenose zunaj EGP. Če se kodeks ravnanja osredinja na načelo preglednosti, bi ga bilo treba spremeniti, da bi poleg tega zajemal tudi ustrezne zaščitne ukrepe, ki so potrebni za mednarodne prenose osebnih podatkov, vsa bistvena načela in glavne zahteve v skladu s Splošno uredbo o varstvu podatkov (poleg preglednosti) ter jamstva, ki veljajo posebej v okviru prenosov, da se tak kodeks odobri kot kodeks za prenose.

14. Vsekakor je treba v skladu s pojasnili Evropskega odbora za varstvo podatkov iz Smernic št. 1/2019 vse elemente, ki zagotavljajo zgoraj navedene ustrezne zaščitne ukrepe, v kodeksu navesti tako, da se poenostavi njihova učinkovita uporaba in določi, kako se v praksi uporabljajo za posebno dejavnost obdelave ali sektor⁵.
15. Kontrolni seznam elementov, ki jih je treba vključiti v kodeks za prenose, da bi se lahko zanj štelo, da zagotavlja ustrezne zaščitne ukrepe, je naveden in pojasnjen v oddelku 6 teh smernic.

⁵ Glej Smernice št. 1/2019, oddelek 6.

4 KDO SO AKTERJI, KI SODELUJEJO PRI OBLIKOVANJU KODEKSA, KI SE BO UPORABLJAL KOT ORODJE ZA PRENOSE, IN KAKŠNA JE NJIHOVA VLOGA?

4.1 Tvorec kodeksa

16. Tvorec kodeksa je subjekt, združenje/zveza ali drug organ, ki bo pripravil kodeks ravnanja za prenose ali spremenil odobreni „kodeks o Splošni uredbi o varstvu podatkov“, da se bo lahko uporabljal kot orodje za prenose, in ga predložil v odobritev pristojnemu nadzornemu organu⁶.

4.2 Organ za spremljanje

17. Kot pri drugih kodeksih ravnanja bo treba v okviru kodeksa za prenose opredeliti organ za spremljanje, ki ga v skladu s členom 41 pooblasti pristojni nadzorni organ. Natančneje je njegova vloga ta, da spremlja, ali upravljavci/obdelovalci v tretji državi, ki so se zavezali k takemu kodeksu, upoštevajo njegova pravila⁷.
18. Glede na to, da so kodeksi ravnanja za prenose tudi ali natančneje namenjeni upravljavcem/obdelovalcem v tretji državi, je treba zagotoviti, da lahko organi za spremljanje učinkovito spremljajo kodeks, kot je določeno v Smernicah št. 1/2019. Organi za spremljanje, ki delujejo v okviru kodeksov za prenose, bi lahko bili bodisi samo v EGP bodisi tudi zunaj njega, če ima zadevni organ za spremljanje sedež v EGP. V tem okviru je sedež organa za spremljanje v EGP kraj, kjer je uprava organa za spremljanje, ali kraj, kjer se sprejemajo končne odločitve v zvezi z dejavnostmi spremljanja, subjekt iz EGP pa mora tudi biti sposoben nadzirati subjekte organa za spremljanje zunaj EGP in dokazati, da je v celoti odgovoren za vse odločitve in ukrepe (vključno z odgovornostjo za morebitne kršitve).
19. Poleg tega lahko organ za spremljanje v EGP odda svoje dejavnosti v podizvajanje zunanjemu subjektu zunaj EGP, ki deluje v njegovem imenu, če ta subjekt ohranja enako usposobljenost in strokovno znanje, kot se zahtevata s kodeksom ravnanja in zahtevami za pooblastitev, in če lahko organ za spremljanje v EGP zagotovi učinkovit nadzor nad storitvami, ki jih zagotavlja naročnik, ter ohrani pooblastilo za sprejemanje odločitev v zvezi z dejavnostmi spremljanja. Kadar organ za spremljanje odda del svojih dejavnosti v podizvajanje, za zagotovitev skladnosti s temi zahtevami za pooblastitev pripravi pogodbo ali drug pravni akt v skladu s pravom Evropske unije, ki je za podizvajalca v odnosu do organa za spremljanje zavezujoč tako, da bodo vse dejavnosti, oddane v podizvajanje, ustrezale zahtevam Splošne uredbe o varstvu podatkov. Uporaba podizvajanja ne pomeni prenosa odgovornosti: organ za spremljanje v odnosu do nadzornega organa v vsakem primeru ostaja odgovoren za spremljanje skladnosti s kodeksom ravnanja. Organ za spremljanje zagotovi, da vsi podizvajalci izpolnjujejo zahteve iz dokumenta, ki vsebuje zahteve za pooblastitev, zlasti glede neodvisnosti, neobstoja navzkrižja interesov in strokovnosti. Organ za spremljanje vključi posebno klavzulo v pogodbo, ki jo podpiše s podizvajalci, da se zagotovi zaupnost osebnih podatkov, ki se lahko, kjer je ustrezno, razkrijejo podizvajalcu med nalogami spremljanja, in vzpostavi ustrezne zaščitne ukrepe v primeru prenosa takih osebnih podatkov svojim podizvajalcem.

⁶ Za več podrobnosti o zahtevah, povezanih s tvorcem kodeksa, glej opredelitev tvorca kodeksa v oddelku 2 in oddelku 5.3 Smernic št. 1/2019.

⁷ Za več podrobnosti o potrebi po vzpostavitvi organa za spremljanje v skladu s kodeksom ravnanja glej oddelka 11 in 12 Smernic št. 1/2019.

4.3 Nadzorni organi

20. Pristojni nadzorni organ bo v skladu s členom 40(5) pristojen za odobritev osnutka kodeksa ravnanja za prenose ali njegove spremembe, da se lahko uporabi kot orodje za prenose, in pooblastitev organa za spremljanje, opredeljenega v okviru kodeksa, v zvezi z dodatnimi zahtevami za pooblastitev, povezanimi s kodeksi ravnanja za prenose.

4.4 Evropski odbor za varstvo podatkov

21. Evropski odbor za varstvo podatkov bo v skladu s členoma 40(7) in 64(1)(b) naprošen, da poda mnenje o osnutku sklepa nadzornega organa, namenjenega odobritvi kodeksa za prenose ali spremembe kodeksa ravnanja, da se lahko uporabi tudi kot orodje za prenose⁸.

4.5 Komisija

22. Komisija lahko v skladu s členom 40(9) s sprejetjem izvedbenega akta sklene, da je kodeks za prenose, ki ga je odobril nadzorni organ, v Uniji splošno veljaven. Le kodeksi, ki jim je bila priznana splošna veljavnost v Uniji, se lahko uporabijo za določitev okvira za prenose.

5 POSTOPEK SPREJETJA KODEKSA RAVNANJA ZA PRENOSE

23. Iz člena 40(5) in (9) izhaja, da kodeks za prenose pred sprejetjem najprej odobri pristojni nadzorni organ v EGP, nato pa ga Komisija z izvedbenim aktom še prizna kot splošno veljavnega v Uniji.
24. Kot je navedeno v zgornjem oddelku 2, je najverjetneje, da bodo upravljavci/obdelovalci kodekse za prenose uporabljali za določitev okvira za prenose iz več kot ene države članice, zato bi kot taki izpolnjevali pogoje za „nacionalne kodekse“ in bi bilo treba upoštevati postopek za odobritev nacionalnih kodeksov, vključno z zahtevo po mnenju Evropskega odbora za varstvo podatkov, kot je določeno v oddelku 8 in Dodatku 4 k Smernicam št. 1/2019⁹. V praksi lahko nastanejo različni scenariji, če namerava združenje/zveza ali drugi organ sprejeti kodeks ravnanja za prenose:
- Osnutek kodeksa se označi kot „kodeks o Splošni uredbi o varstvu podatkov“ in navede se tudi, da se namerava uporabljati kot orodje za prenose s strani upravljavca/obdelovalcev v tretjih državah. Tak osnutek kodeksa bi moral najprej odobriti pristojni nadzorni organ v skladu s postopkom za nacionalne kodekse, skupaj z mnenjem Evropskega odbora za varstvo podatkov, nato pa bi ga morala Komisija v skladu s členom 40(9) priznati kot splošno veljavnega v Uniji. Ko so ti koraki končani, se lahko upravljavci/obdelovalci v tretji državi zavežejo h kodeksu, ki se lahko uporablja za zagotavljanje ustreznih zaščitnih ukrepov za prenose podatkov v tretje države.
 - Kodeks ravnanja je prvotno oblikovan in odobren kot „kodeks o Splošni uredbi o varstvu podatkov“. Tak kodeks se nadalje razširi z namenom, da se uporablja tudi kot orodje za prenose, ki jih izvajajo upravljavec/obdelovalci v tretjih državah. Spremembo kodeksa, ki se nanaša na prenose, bo treba v odobritev predložiti pristojnemu nadzornemu organu, ki bo sledil postopku za nacionalne kodekse, ki vključuje mnenje Evropskega odbora za varstvo podatkov.

⁸ Glej Dokument Evropskega odbora za varstvo podatkov o postopku oblikovanja neuradnih „sej o kodeksih ravnanja“ https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/procedure/edpb-document-procedure-development-informal-codes-conduct_sl.

⁹ Glej Smernice št. 1/2019, Dodatek 1 – Razlika med nacionalnimi in nadnacionalnimi kodeksi.

Spremenjeni kodeks bo morala Komisija nato v skladu s členom 40(9) priznati kot splošno veljavnega v Uniji, nakar se lahko upravljavci/obdelovalci v tretji državi zavežejo k takemu kodeksu in ga uporabijo za zagotavljanje ustreznih zaščitnih ukrepov za prenose osebnih podatkov v tretje države.

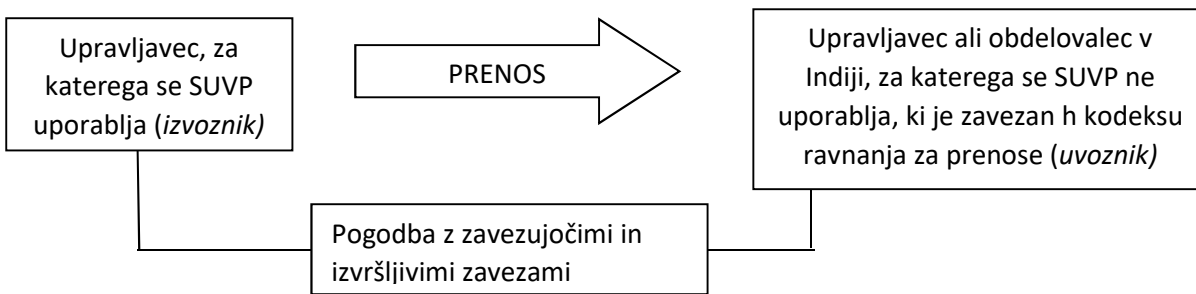
25. V shematskem prikazu v Prilogi k smernicam so podrobno navedeni postopkovni koraki za sprejetje kodeksa ravnanja za prenos ob upoštevanju zgornjih možnih scenarijev.

6 KATERA JAMSTVA JE TREBA ZAGOTOVITI V SKLADU S KODEKSOM?

6.1 Zavezujoče in izvršljive zaveze, ki se morajo izvajati

26. V skladu s členom 40(3) Splošne uredbe o varstvu podatkov se zahteva, da upravljavci in obdelovalci, za katere se Splošna uredba o varstvu podatkov ne uporablja in ki se zavežejo h kodeksu za prenose, s pogodbenimi ali drugimi pravno zavezujočimi instrumenti sprejmejo zavezujoče in izvršljive zaveze, da bodo uporabljali ustrezne zaščitne ukrepe iz kodeksa, vključno zlasti glede pravic posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki.
27. Kot je navedeno v Splošni uredbi o varstvu podatkov, se take zaveze lahko sprejmejo s pogodbo, kar se zdi najpreprostejša rešitev. Uporabijo se lahko tudi drugi instrumenti, če lahko upravljavec/obdelovalci, ki se zavežejo h kodeksu, dokažejo zavezujočo in izvršljivo naravo takih drugih sredstev.
28. V vsakem primeru mora biti instrument zavezujoč in izvršljiv v skladu s pravom EU ter mora biti zavezujoč in izvršljiv s strani posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, ki so upravičene tretje osebe.
29. Člani kodeksa ravnanja kot orodja za prenos so lahko subjekti v EGP ali zunaj EGP. Razlika med člani kodeksa v EGP in člani kodeksa zunaj EGP je ta, da se Splošna uredba o varstvu podatkov neposredno uporablja za prve, ne pa tudi za slednje (če slednji ne spadajo na področje uporabe člena 3(2) Splošne uredbe o varstvu podatkov).
30. V zvezi s člani kodeksa zunaj EGP je treba zagotoviti, da s svojo zavezo za spoštovanje „točno določene ravni varstva podatkov“ jamčijo, da se ne zniža raven varstva podatkov iz Splošne uredbe o varstvu podatkov. To je osnovni pogoj za njihovo upravičenost do sodelovanja v kodeksu ravnanja kot orodju za prenos.
31. V ta namen lahko upravljavec/obdelovalec v tretji državi (tj. uvoznik podatkov) podpiše pogodbo, denimo s subjektom, ki prenaša podatke v skladu s kodeksom (tj. izvoznikom podatkov). V praksi lahko uporabi morebitno že obstoječo pogodbo (na primer sporazum o storitvah med izvoznikom in uvoznikom podatkov ali pogodbo, ki se sklene v skladu s členom 28 Splošne uredbe o varstvu podatkov, v primeru uvoznikov-obdelovalcev), v katero se lahko dodajo zavezujoče in izvršljive zaveze. Druga možnost bi lahko bila uporaba ločene pogodbe, in sicer tako, da se kodeksu za prenose doda vzorčna pogodba, ki bi jo morali nato na primer podpisati upravljavci/obdelovalci v tretji državi ter vsi njihovi izvozniki podatkov.
32. Izbira najustreznejše možnosti bi morala biti odvisna od konkretnega primera.
33. Kadar se bo kodeks ravnanja uporabljal za prenose in nadaljnje prenose s strani obdelovalca na podobdelovalce, bi morala biti kodeks ravnanja in instrument, ki določa zavezujoče in izvršljive zaveze, po možnosti navedena tudi v pogodbi o obdelavi, ki jo podpišeta obdelovalec in njegov upravljavec.

Zavezujoče in izvršljive zaveze uvoznika podatkov (primer)

34. Na splošno mora biti v pogodbi ali drugem instrumentu navedeno, da se upravljavec/obdelovalec zavezuje, da bo pri obdelavi podatkov, prejetih v skladu s kodeksom za prenose, ravnal v skladu s pravili iz kodeksa. V pogodbi ali drugem instrumentu so navedeni tudi mehanizmi, ki omogočajo izvrševanje takih zavez v primeru kršitev s strani upravljavca/obdelovalca, zlasti v zvezi s pravicami posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, katerih podatki se bodo prenesli v skladu s kodeksom.
35. Natančneje bi morala pogodba ali drugi instrument obravnavati:
- obstoj pravice za posameznike, na katere se nanašajo osebni podatki, katerih podatki se prenašajo v skladu s kodeksom, da lahko kot upravičene tretje osebe uveljavijo pravila iz kodeksa;
 - vprašanje odgovornosti v primeru kršitve pravil iz kodeksa s strani člana kodeksa zunaj EGP. Kodeks vsebuje klavzulo o pristojnosti, ki navaja, da imajo posamezniki, na katere se nanašajo osebni podatki, v primeru kršitve pravil iz kodeksa s strani člana kodeksa zunaj EGP možnost vložiti zahtevek, vključno z odškodninskim, zoper navedeni subjekt pri nadzornem organu EGP in sodišču EGP v kraju običajnega prebivališča posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, pri čemer se sklicujejo na svojo pravico upravičene tretje osebe. Član kodeksa zunaj EGP sprejme odločitev posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, o vložitvi zahtevka. Posamezniki, na katere se nanašajo osebni podatki, imajo tudi možnost vložiti zahtevek, ki izhaja iz spoštovanja kodeksa ravnanja s strani uvoznika, zoper izvoznika podatkov pri nadzornem organu ali sodišču v kraju sedeža izvoznika podatkov ali običajnega prebivališča posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki. Ta odgovornost ne bi smela posegati v mehanizme, ki jih je treba izvajati v skladu s kodeksom in ki so na voljo organu za spremljanje, ki lahko prav tako ukrepa zoper upravljavce/obdelovalce v skladu s kodeksom tako, da uvede popravljalne ukrepe. Uvoznik podatkov in izvoznik podatkov bi morala sprejeti tudi dejstvo, da lahko posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, zastopa tudi neprofitno telo, organizacija ali združenje v skladu s pogoji iz člena 80(1) Splošne uredbe o varstvu podatkov;
 - obstoj pravice izvoznika, da kot upravičena tretja oseba uveljavi pravila iz kodeksa zoper člana kodeksa, ki deluje kot uvoznik;
 - obstoj obveznosti uvoznika, da obvesti izvoznika in nadzorni organ izvoznika podatkov o kakršni koli zaznani kršitvi kodeksa s strani istega člana kodeksa, ki deluje tudi kot izvoznik zunaj EGP, ter o kakršnih koli popravljivih ukrepih organa za spremljanje v odziv na navedeno kršitev.

6.2 Kontrolni seznam elementov, ki jih je treba vključiti v kodeks ravnanja za prenose

36. Glede na zaščitne ukrepe, ki jih zagotavljajo obstoječa orodja za prenos na podlagi člena 46 Splošne uredbe o varstvu podatkov (kot so zavezujoča poslovna pravila), in za zagotavljanje doslednosti pri stopnji zaščite ter ob upoštevanju sodbe Sodišča Evropske unije v zadevi *Schrems II*¹⁰, Evropski odbor za varstvo podatkov meni, da morajo kodeksi ravnanja za prenose vsebovati naslednje elemente, da bi se lahko zanje štelo, da zagotavljajo ustrezne zaščitne ukrepe:
- opis prenosov, ki jih zajema kodeks (narava prenesenih podatkov, kategorije posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, države);
 - opis načel o varstvu podatkov, ki jih je treba spoštovati v skladu s kodeksom (preglednost, pravičnost in zakonitost, omejitve namena, najmanjši obseg podatkov in točnost, omejena hramba podatkov, obdelava občutljivih podatkov, varnost, skladnost z navodili upravljavca (za obdelovalce)), vključno s pravili o uporabi obdelovalcev ali podobdelovalcev in pravili o nadaljnjih prenosih;
 - ukrepe na podlagi načela odgovornosti, ki jih je treba sprejeti v skladu s kodeksom;
 - vzpostavitev ustreznega upravljanja s pomočjo pooblaščenih oseb za varstvo podatkov ali drugega osebja za zasebnost, zadolženega za skladnost z obveznostmi glede varstva podatkov, ki izhajajo iz kodeksa;
 - obstoj ustreznega programa usposabljanja v zvezi z obveznostmi, ki izhajajo iz kodeksa;
 - obstoj preverjanja varstva podatkov (ki ga izvajajo notranji ali zunanji revizorji) ali drugih notranjih mehanizmov za spremljanje skladnosti s kodeksom, neodvisno od nadzora, ki ga izvaja organ za spremljanje, kot pri katerem koli kodeksu ravnanja. Namen programa preverjanja varstva podatkov je zagotoviti in dokazati skladnost s kodeksom, namen nadzorov, ki jih izvaja organ za spremljanje, pa je oceniti, ali kandidat lahko sodeluje pri kodeksu, ali je še naprej upravičen, ko je že član, in ali so v primeru kršitev potrebne sankcije;
 - ukrepe za preglednost, vključno s preprostim dostopom, pri uporabi kodeksa, zlasti v zvezi s pravicami upravičenih tretjih oseb;
 - zagotovitev pravic posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, do dostopa, popravka, izbrisa, omejitve, obveščanja v zvezi s popravkom ali izbrisom ali omejitvijo, ugovora obdelavi in pravice, da zanj ne velja odločitev, ki temelji zgolj na avtomatizirani obdelavi, vključno z oblikovanjem profilov, kot so navedene v členih 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21 in 22 Splošne uredbe o varstvu podatkov;
 - vzpostavitev pravic upravičenih tretjih oseb za posameznike, na katere se nanašajo osebni podatki, do uveljavljanja pravil kodeksa kot upravičene tretje osebe (in možnost vložitve pritožbe pri pristojnem nadzornem organu in sodiščih EGP);
 - obstoj ustreznega postopka za obravnavanje pritožb glede kršitev pravil o varstvu podatkov, ki ga izvaja organ za spremljanje in ki se lahko, če je ustrezno, dopolni z notranjim postopkom za člana kodeksa za obravnavanje pritožb;
 - jamstvo, da upravljavec/obdelovalec v tretji državi v času zavezanosti h kodeksu nima nikakršnih razlogov za domnevo, da mu zakoni, ki veljajo za obdelavo osebnih podatkov v tretji državi

¹⁰ Sodba Sodišča (veliki senat) z dne 16. julija 2020, *Data Protection Commissioner proti Facebook Ireland Limited in Maximilian Schrems*.

prenosa, preprečujejo izpolnjevanje njegovih obveznosti v skladu s kodeksom, in da skupaj z izvoznikom po potrebi izvaja dopolnilne ukrepe¹¹ za zagotavljanje potrebne stopnje varstva v skladu s pravom EGP¹². Poleg tega je treba vključiti tudi opis korakov, ki jih je treba izvesti (vključno z uradnim obveščanjem izvoznika v EGP in izvajanjem ustreznih dopolnilnih ukrepov), če upravljavec/obdelovalec v tretji državi po tem, ko se je zavezal h kodeksu, izve za kakršno koli zakonodajo tretje države, ki članu kodeksa preprečuje skladnost z zavezami, prevzetimi v okviru kodeksa, ter ukrepov, ki jih je treba izvesti, če vlada tretje države zahteva dostop;

- mehanizme za obravnavanje sprememb kodeksa;
- posledice odstopa člana od kodeksa;
- zavezo člana kodeksa in organa za spremljanje, da sodelujeta z nadzornimi organi EGP;
- zavezo člana kodeksa, da se strinja s tem, da spada pod pristojnost nadzornih organov EGP in sodišč EGP v vsakem postopku, namenjenem zagotavljanju skladnosti s kodeksom ravnanja; ter
- merila za izbor organa za spremljanje kodeksa za prenose, tj. dokaz, da ima organ za spremljanje zahtevano raven strokovnega znanja, da lahko učinkovito opravlja svojo nalogo v zvezi s takim kodeksom za prenose podatkov.

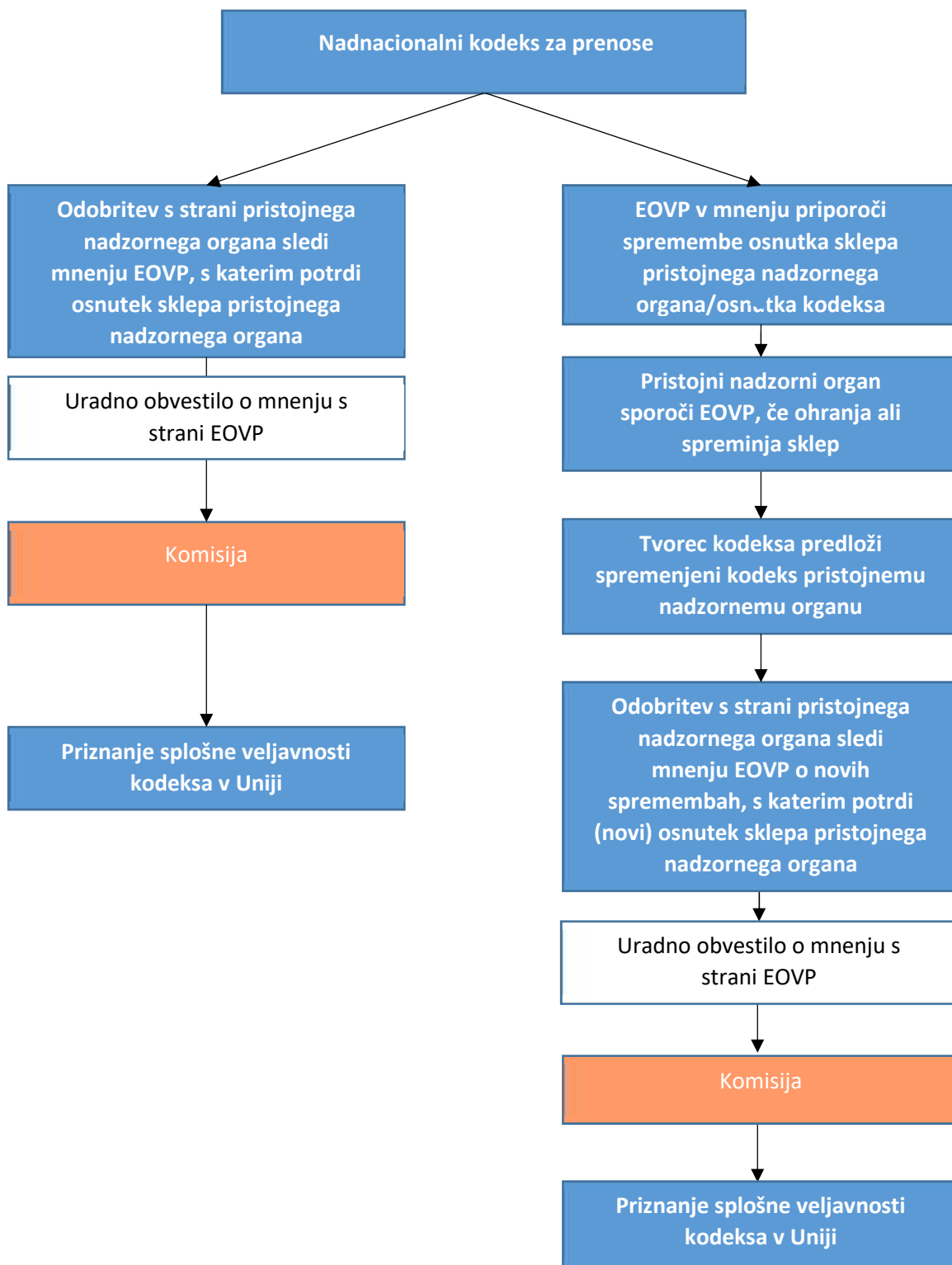
37. Vsekakor je treba poudariti, da so ti elementi minimalna jamstva, ki jih bo morda treba dopolniti z dodatnimi zavezami in ukrepi, kar je odvisno od zadevnega prenosa v skladu s kodeksom ravnanja.
38. Evropski odbor za varstvo podatkov bo ocenil delovanje teh smernic glede na izkušnje, pridobljene med njihovim praktičnim izvajanjem, in zagotovil dodatne napotke, ki bodo pojasnili izvajanje zgoraj navedenih elementov.

¹¹ Evropski odbor za varstvo podatkov je objavil Priporočila o ukrepih, ki dopolnjujejo orodja za prenos, za zagotovitev skladnosti z ravno varstva osebnih podatkov na ravni EU, ki lahko pomagajo pri oceni v zvezi s tretjimi državami in opredelitvi ustreznih dopolnilnih ukrepov.

¹² To temelji na razumevanju, da zakoni in prakse, ki spoštujejo bistvo temeljnih pravic in svoboščin ter ne presegajo tistega, kar je v demokratični družbi potrebno in sorazmerno za zaščito enega od ciljev iz člena 23(1) Uredbe (EU) 2016/679, niso v nasprotju z zaščitnimi ukrepi, določenimi v kodeksu ravnanja za prenose.

PRILOGA 1 – SPREJETJE KODEKSA RAVNANJA ZA PRENOSE – SHEMATSKI PRIKAZ

a – Sprejetje nadnacionalnega kodeksa za prenose

b – Spremembe nadnacionalnega kodeksa, ki se bo uporabljal kot kodeks za prenose

